

Sanayi üretimi ve sektörel hacim/ciro endeksleri - Kasım 2020

Kasım'da sanayi üretiminde yıllık büyüme %11,0'e ulaşarak beklentileri aştı

13 Ocak 2021

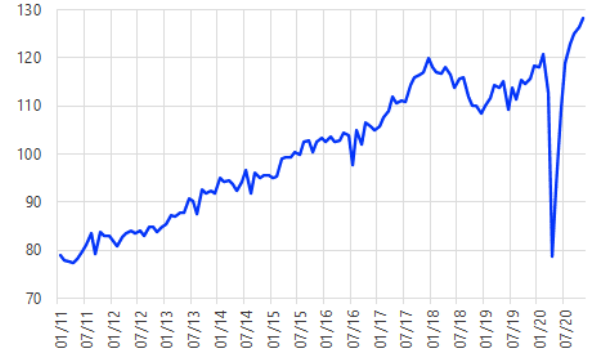
Sanayi üretiminde toparlanma sürerken, yıllık büyüme de çift hanede kalmaya devam etti. Sanayi üretiminde takvim etkisi ve mevsimsellikten arındırılmış endekste Mayıs'ta başlayan aylık artış trendi Kasım'da da %1,3'lük artış ile devam etti. Böylece salgınla birlikte Mart'ta %6.6, Nisan ayındaki ani duruşa bağlı olarak da %30.1 gerileyen endekste toparlanma kabaca %63'e ulaştı ve endeks salgın öncesi (Şubat) seviyelerin %6 civarı üzerine de çıktı. Yıllık bazda ise, takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi %9,1'lik medyan piyasa beklentisini aşarak %11,0, arındırılmamış (ham) endeks de %8,4'lik beklentiye karşılık %8,7 artış gösterdi.

Sektörel ciro ve hacim endekslerinde de turizm ve ulaştırma dışında güçlü toparlanmanın devam ettiği görülüyor. Perakende sektörü hacim endeksi takvim etkisinden arındırılmış olarak %11,9, arındırılmamış olarak da yıllık %10,7 artışa işaret ediyor. Bu da iç talebin halen çok güçlü seyretmeye devam ettiğini gösteriyor. **Ciro endekslerinde reel değişimlere bakarsak, perakende ve toptan ticaret ciro endeksinin** takvim etkisinden arındırıldığında, yıllık %26,8 artış gösterdiği, bu artışta da motorlu taşıtlar sektörü cirosundaki %58'lik artışın etkili olduğu görülüyor. **Bilgi ve iletişim sektörü** ciro endeksi de %13,1'lik yıllık artışla güçlü kalmaya devam ediyor. Bu katkıya karşın, turizm (otel&lokanta ve seyahat acenteleri) ve ulaştırma sektörlerinde devam eden çok zayıf performansın etkisiyle, **hizmet sektörleri (ticaret-dışı) ciro endeksinde** yıllık bazda sadece %1,7'lik bir artış var. Öte yandan, **inşaat ciro endeksinin ise** yıllık bazda %5,3 gerilediği görülüyor.

Büyümede güçlü momentum Kasım itibariyle korunsa da, bunun istihdama yansımadağı görülüyor. Özetle, Nisan-Temmuz dönemindeki kredi teşviklerinin ekonomik aktivite üzerindeki olumlu etkilerinin Kasım ayı itibariye de güçlü bir şekilde devam ettiği görülüyor. Hatta, toptan ve perakende ticaret ciro ve hacim endekslerindeki toparlanmanın, Kasım'da (biraz da şaşırtıcı bir şekilde) daha da ivmelendiği görülüyor. Son rakamlarla, Ağustos-Kasım arasında yıllık büyüme ticaret ciro endeksinde %21,'i, sanayi üretiminde de %11'i aşmış oldu. Bu rakamlara göre, **son çeyrekte GSYH büyümesi %5,5-6,0'ya ulaşabilir.** Ancak, bu süreçte ilgili sektörlerde (ve ekonominin genelinde) istihdamda devam eden gerileme dikkate alındığında, bu güçlü büyüme rakamlarının istihdama yansımadağı söyleyebiliriz. İstihdamın zayıf kalmaya devam etmesi nedeniyle, kredi teşviklerine dayalı iç talep canlılığının, düşük faizlerden yararlanmak üzere öne çekilmiş önemli bir talep olduğu da dikkate alındığında, kalıcılığını koruyamayacağı konusunda endişeliyiz. Ekonomik aktivitede önümüzdeki aylarda bir geri çekilme beklemeyle beraber, **mevcut büyüme momentumu sayesinde, 2021'in ilk çeyreğinde de yüksek sayılabilecek büyüme rakamları görülebilir. İkinci çeyrekte de, baz etkisi kaynaklı çift-haneli bir büyüme görülmesi muhtemel görünüyor. Ancak, 2020'nin ikinci yarısında kredi teşvikleriyle ulaşılan çok yüksek büyüme rakamlarının, 2021'in ikinci yarısı için olumsuz bir baz etkisi oluşturduğunu, iç talebin büyümeye desteğinin sınırlı kalmasıyla, 2021'in ikinci yarısında çok düşük (hatta negatif) bir büyüme görülebileceğini düşünüyoruz. Bu da 2021 ortalama GSYH büyümesini %2,5-3,0 civarına geriletebilir.**

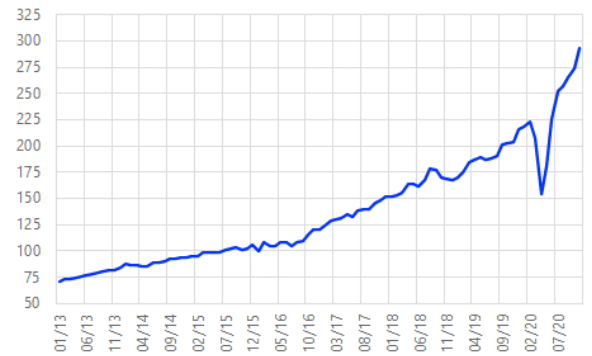
Lütfen raporun sonundaki yasal uyarıları göz önünde bulundurunuz.

Grafik 1: Sanayi üretim endeksi; takvim etkisi ve mevsimsellikten arındırılmış

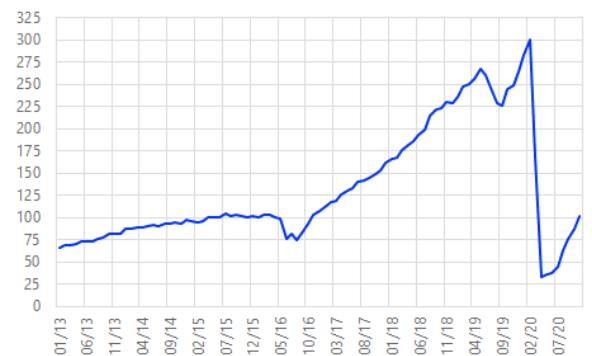
Kaynak: TÜİK

Grafik 2: Perakende ve toptan ticaret ciro endeksi; takvim etkisi ve mevsimsellikten arındırılmış

Kaynak: TÜİK

Grafik 3: Seyahat acenteleri ciro endeksi; takvim etkisi ve mevsimsellikten arındırılmış

Kaynak: TÜİK

Serkan Gönençler
Ekonomistserkan.gonencler@gedik.com
+90 212 385 42 38

Tablo 1: Sanayi üretim endeksi, Yıllık değişim

	Weight*	Unadjusted (YoY)			WD adjusted (YoY)			WD & seasonally adj. (MoM)		
		Nov-20	Oct-20	Sep-20	Nov-20	Oct-20	Sep-20	Nov-20	Oct-20	Sep-20
Total Industry		8.7%	9.6%	11.4%	11.0%	10.4%	8.3%	1.3%	1.2%	1.7%
Intermediate goods	39%	10.8%	11.7%	14.0%	13.1%	12.3%	11.1%	1.2%	1.8%	0.8%
Durable consumer goods	4%	17.7%	21.2%	21.2%	22.2%	21.3%	16.6%	1.6%	4.8%	3.0%
Undurable consumer goods	28%	4.8%	7.4%	6.4%	7.5%	8.3%	2.7%	-0.1%	2.1%	0.4%
Energy	10%	2.4%	0.9%	2.9%	2.4%	1.1%	2.5%	0.5%	-1.5%	3.0%
Capital goods	18%	9.9%	9.0%	14.7%	12.4%	10.7%	10.8%	3.6%	-1.2%	4.8%
Mining and Quarrying	4%	4.5%	-1.1%	2.8%	4.6%	0.7%	1.0%	0.3%	-0.5%	3.6%
Manufacturing Industry	87%	9.0%	10.4%	12.1%	11.6%	11.2%	8.7%	1.5%	1.5%	1.5%
Food Products	12%	2.6%	2.6%	2.6%	4.1%	3.1%	0.5%	-0.5%	1.3%	-2.2%
Textile Industry	7%	7.7%	12.1%	13.6%	11.3%	12.2%	9.7%	1.7%	3.6%	3.0%
Fabricated Metal Products (exc. machinery)	7%	12.1%	17.7%	20.2%	15.7%	19.5%	14.8%	-0.2%	1.9%	-0.8%
Manufacture of Other Non-Metallic Minerals	7%	20.8%	21.7%	25.7%	22.2%	22.0%	24.4%	0.7%	1.5%	2.2%
Wearing Apparel	7%	-4.7%	5.2%	10.5%	-0.1%	5.2%	5.4%	-3.0%	1.0%	7.1%
Manufacture of Motor Vehicles, Trailers, Semi-Trail	5%	8.8%	16.4%	9.9%	10.7%	18.5%	6.2%	-3.0%	8.9%	1.3%
Machinery and Equipment; not elsewhere classifiec	5%	17.2%	13.0%	17.7%	20.9%	14.2%	13.4%	3.8%	1.0%	1.8%
Rubber and Plastics Product	5%	14.3%	14.8%	14.2%	17.5%	14.8%	11.0%	2.1%	2.2%	-2.1%
Manufacture of Chemicals and Chemical Products	5%	11.4%	11.9%	17.8%	13.2%	12.9%	14.9%	3.4%	1.6%	0.4%
Basic Metal Industry	3%	9.6%	9.3%	11.3%	10.6%	9.4%	10.2%	0.5%	0.6%	-0.1%
Manufacture of Electrical Equipment	3%	14.6%	20.6%	13.2%	18.6%	21.8%	8.2%	-0.9%	6.8%	2.7%
Electricity, Gas and Water	8%	7.5%	5.4%	8.6%	7.5%	5.4%	8.6%	-0.1%	-2.5%	4.2%

*ağırlıklar yaklaşık değerleri ifade etmektedir

Kaynak: TÜİK, Gedik Yatırım

Tablo 2: Sektörel hacim ve ciro endeksleri, Yıllık reel değişim

	Weight*	Arındırılmamış (yıllık değişim)			Takvim etkisi arındırılmış (yıllık değişim)			Mevsim ve takvim etkisi arındır. (aylık değişim)		
		10/20	09/20	08/20	10/20	09/20	08/20	10/20	09/20	08/20
Perakende hacim endeksi		11.6%	10.0%	7.2%	12.0%	8.4%	6.2%	4.2%	3.1%	1.0%
Ciro endeksleri (reel değişim):										
Toptan ve perakende ticaret		19.7%	21.2%	22.6%	20.3%	17.8%	19.4%	0.6%	2.3%	1.1%
motorlu taşıtlar		70.5%	88.6%	94.3%	75.4%	81.3%	82.7%	1.2%	8.5%	-1.9%
Hizmet (ticaret hariç)		-3.4%	-5.7%	-13.6%	-2.8%	-6.7%	-14.8%	2.9%	3.8%	4.4%
Ulaştırma ve depolama	40%	-1.6%	-4.3%	-10.3%	-1.2%	-5.0%	-11.9%	3.8%	3.1%	5.5%
Oteller ve lokantalar	14%	-15.4%	-18.2%	-30.7%	-15.4%	-18.2%	-30.9%	6.5%	12.9%	21.0%
Bilgi ve iletişim	17%	6.1%	9.8%	13.2%	7.5%	8.4%	10.8%	-1.3%	1.3%	-2.7%
Gayrimenkul Faaliyetleri	4%	10.0%	8.9%	14.5%	10.0%	6.2%	13.1%	3.6%	-1.0%	3.2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	10%	12.8%	14.2%	15.6%	21.7%	15.0%	10.1%	1.7%	3.9%	-0.6%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	16%	-19.9%	-23.9%	-36.8%	-19.4%	-24.4%	-36.8%	2.7%	3.5%	3.4%
seyahat acenteleri	5%	-54.4%	-53.4%	-67.4%	-19.4%	-24.4%	-36.8%	11.4%	17.6%	35.8%
İnşaat		0.8%	10.9%	-1.0%	2.8%	8.8%	-4.3%	-2.2%	0.5%	-7.1%

*ağırlıklar yaklaşık değerleri ifade etmektedir

Kaynak: TÜİK, Gedik Yatırım

YASAL UYARI

Burada yer alan bilgiler Gedik Yatırım Menkul Değerler A.Ş. tarafından genel bilgilendirme amacı ile hazırlanmıştır. Yatırım Danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak Yatırım Danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Herhangi bir yatırım aracının alım-satım önerisi ya da getiri vaadi olarak yorumlanmamalıdır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Burada yer alan fiyatlar, veriler ve bilgilerin tam ve doğru olduğu garanti edilemez; içerik, haber verilmeksizin değiştirilebilir. Tüm veriler, Gedik Yatırım Menkul Değerler A.Ş. tarafından güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan alınmıştır. Bu kaynakların kullanılması nedeni ile ortaya çıkabilecek hatalardan Gedik Yatırım Menkul Değerler A.Ş. sorumlu değildir.